

SB05 - Smitsveen

Beschrijving

De wijk Smitsveen is de eerste wijk die de gemeente Soest realiseerde in het Soesterveen (1967-1972). De orthogonale stedenbouwkundige opzet van Smitsveen sluit aan bij de verkavelingsrichting van het oorspronkelijke veenlandschap. Van de inpassing van historische elementen was echter nauwelijks sprake. Voordat de bouw begon, werd het onderliggende landschap met een dik zandpakket opgehoogd, waardoor min of meer een tabula rasa situatie ontstond. Slechts de bestaande Smitsweg werd in de plannen opgenomen. Een historische houtsingel vormt in het zuiden de beëindiging van de wijk (en de overgang naar de buurt Nieuw Engendaal).

De wijk Smitsveen kent in navolging van de Schildersbuurt op de Eng een functionalistische, open verkaveling die op het niveau van de gehele wijk is doorgevoerd. Schijfvormige hoogbouw begeleidt de doorgaande routes Koningsweg en Dalweg. Ook centraal in de wijk is een strook met hoogbouw aanwezig. De bouwvelden tussen de etagebouw zijn ingevuld met laagbouw in de vorm van nagenoeg vierkante clusters van drive-in rijwoningen rondom rechthoekige plantsoenen. Ondanks de grote mate van repetitie in de stedenbouwkundige opzet, is door het spiegelen, draaien en verschuiven van verkavelingsstempels variatie aangebracht in de orthogonale stedenbouwkundige compositie van de wijk.

In de nieuwe wijk heeft de Smitsweg, waar een deel van de historische bebouwing (noordzijde) werd gesloopt, de rol van centrale voorzieningenstrook. In een brede strook tussen de L-vormige flats en een cluster met drive-in woningen kwamen onder andere een winkelcentrum, enkele lagere en kleuterscholen en een sporthal. Met uitzondering van het winkelcentrum zijn de als paviljoens vormgegeven wijkvoorzieningen 45 graden gedraaid ten opzichte van de woonbebouwing. In de loop der tijd zijn enkele gebouwen gesloopt en / of vervangen door nieuwbouw.

(Ruimtelijke) karakteristieken / analyse

- Aanwezigheid historisch lint ten noordoosten van de wijk met doorzichten naar de Eng.
- Contrast tussen historische individuele en kleinschalige lintbebouwing en seriematige opzet en grootschaligheid van de naoorlogse wijk.
- Orthogonale stedenbouwkundige opzet op niveau gehele wijk doorgevoerd.
- Open verkaveling: door spiegelen, draaien en verschuiven van verkavelingsstempels is variatie aangebracht in de compositie ('licht, lucht en ruimte').
- Aanwezigheid schijfvormige (middel)hoogbouw langs de doorgaande routes rondom de wijk en in het centrum van de wijk, daartussen seriematige laagbouw (drive-in woningen).
- Inpassing historische Smitsweg inclusief lintbebouwing en historische houtsingel (historische 'enclaves').
- Functiescheiding: Smitsweg fungeert als centrale voorzieningenstrook (met gedraaide verkaveling), daar omheen woningbouw, duidelijke hiërarchie in wegenstructuur.
- Aanwezigheid royale groen- en waterstructuren in en rondom de wijk.

Waardering

Zeer hoge cultuurhistorische waarden

- Openheid de Eng, inclusief nog bestaande toegangen en doorzichten van en naar het landschap.
- Contrast tussen historische individuele en kleinschalige lintbebouwing en seriematige opzet en grootschaligheid van de naoorlogse wijk.

Hoge cultuurhistorische waarden

- Inpassing historische Smitsweg inclusief lintbebouwing en historische houtsingel (historische 'enclaves').

Positieve cultuurhistorische waarden

- Orthogonale stedenbouwkundige opzet op niveau gehele wijk doorgevoerd.
- Eenduidige functionalistische stedenbouwkundige opzet, waarbij door spiegelen, draaien en verschuiven van verkavelingsstempels variatie in de compositie is aangebracht ('licht, lucht en ruimte').
- Aanwezigheid schijfvormige (middel)hoogbouw langs de doorgaande routes rondom de wijk en in het centrum van de wijk, daartussen seriematige laagbouw (drive-in woningen).
- Functiescheiding: Smitsweg fungeert als centrale voorzieningenstrook (met gedraaide verkaveling), daar omheen woningbouw, duidelijke hiërarchie in wegenstructuur.
- Aanwezigheid royale groen- en waterstructuren in en rondom de wijk.

- Historische routes (voor 1800)
- - - -> Doorgangen en doorzichten richting de Eng

Landschap / stedenbouw

	zeer hoge cultuurhistorische waarde (beschermd dorpsgezicht of belangrijke stedenbouwkundige / landschappelijke structuur)
	hoge cultuurhistorische waarde (beeldbepalend gebied)
	positieve cultuurhistorische waarde (beeldondersteunend gebied)
	basiswaarde (algemene kwaliteiten / karakteristieke gebied)

Bouwkunst / architectuur

	zeer hoge cultuurhistorische waarde (monument of potentieel monument)
	hoge cultuurhistorische waarde (beeldbepalend gebouw / ensemble)
	positieve cultuurhistorische waarde (beeldondersteunend gebouw / ensemble)

Waarderingskaart Smitsveen (Gemeente Soest, bewerkt).